

ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

УДК 35.088.6:378.22(477)

DOI <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2026.4/01>

Андреев С. О.

<https://orcid.org/0000-0002-8231-8105>

Київський національний університет будівництва і архітектури

ДЕРЖАВНО-УПРАВЛІНСЬКІ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ З ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

У статті порушено питання щодо необхідності формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності Д 4 «Публічне управління та адміністрування» широкого спектра спеціальних державно-управлінських компетентностей. Крім загальновідомих воєнних та інших кризових викликів функціонуванню Української держави останніх років, актуальність наукового пошуку шляхів розв'язання даної проблеми зумовлена ще й тією обставиною, що Урядом України на IV квартал 2026 року заплановано оновлення стандартів вищої освіти за вказаною спеціальністю для першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти. Базуючись на результатах аналізу чинного українського законодавства з питань державної служби, вищої освіти, власному практичному досвіді роботи на посадах державної служби, досвіді науково-педагогічної діяльності у закладах вищої освіти, що здійснювали підготовку магістрів за спеціальністю «Державна служба», «Публічне управління та адміністрування», автор послідовно доводить тезу про те, що саме державно-управлінські компетентності є засадничими для професійної підготовки магістрів зі спеціальності Д 4 «Публічне управління та адміністрування». Основним результатом праці є науково-практичне обґрунтування розгалуженої моделі державно-управлінських компетентностей здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності Д 4 «Публічне управління та адміністрування». Автором запропоновані формулювання 27 спеціальних компетентностей з державного управління, розподілені на певні групи (блоки) відповідно до обов'язкових навчальних дисциплін: «Державне управління та місцеве самоврядування», «Стратегічне управління державою в умовах глобалізації», «Методологічні засади наукових досліджень у галузі державного управління», «Правові засади державного управління», «Проекти й програми у державному управлінні», «Державне управління в умовах надзвичайних ситуацій».

Ключові слова: вища освіта, державна служба, державне управління, маістри публічного управління та адміністрування, професійна підготовка кадрів для органів державної влади та органів місцевого самоврядування, публічне управління та адміністрування, спеціальні (фахові) компетентності здобувачів вищої освіти, стандарти вищої освіти.

Постановка проблеми. В умовах війни, що супроводжується перенапруженням людського та ресурсного потенціалу України, особливої актуальності набуває пошук ефективних механізмів підвищення якості кадрового забезпечення органів державної влади та місцевого самоврядування.

Розв'язання цієї проблеми залежить від багатьох чинників, серед яких важливу роль відіграють стандарти вищої освіти зі спеціальності Д 4 «Публічне управління та адміністрування»,

які потребують модернізації у зв'язку з безпрецедентними комплексними викликами та загрозами національній системі державного управління.

У цьому контексті заплановане Кабінетом Міністрів України на IV квартал 2026 р. оновлення стандартів вищої освіти за вказаною спеціальністю для першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти [12] може мати вирішальне значення для результативності професійної підготовки закладами вищої освіти (далі – ЗВО)

фахівців з публічного управління та адміністрування (далі – ПУА), а також суттєво вплинути на стратегічні перспективи функціонування системи професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад.

Ураховуючи викладене вбачається актуальним і своєчасним здійснити обґрунтування пропозицій щодо архітектури та змістовного наповнення спеціальних державно-управлінських компетентностей, конче потрібних майбутнім магістрам з ПУА.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Великий внесок у становлення та розвиток наукових засад професійної підготовки управлінських кадрів для органів державної влади, органів місцевого самоврядування, інших підприємств, установ і організацій державного сектору економіки зробили українські вчені, які свого часу працювали у системі Національної академії державного управління при Президентові України (далі – НАДУ): В. Бакуменко, О. Васильєва, К. Ващенко, Н. Гончарук, В. Гошовська, М. Іжа, А. Колодій, В. Луговий, Т. Лукіна, О. Мельников, О. Міхненко, Т. Мотренко, Н. Нижник, О. Руденко, С. Серьогін, Г. Ситник, Ю. Сурмін та ін.

Серед останніх наукових праць, де викладені сучасні теоретичні й методологічні засади професіоналізації кадрів для публічної служби, треба відзначити монографію К. Ващенка «Основи професійної публічної служби» (2025 р.) [4] та його більш ранню працю – «Професійна підготовка державних службовців : теорія, методологія, практика» (2017 р.) [5]. Варта уваги кваліфікаційна наукова праця на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю «Право» С. Кушніра на тему: «Професійна компетентність державного службовця: сутнісно-понятійна характеристика та правове регулювання» (2021 р.) [7].

Проблема розмивання державно-управлінської складової у змісті магістерських освітніх програм зі спеціальності «Публічне управління та адміністрування» досліджувалась автором у праці [2].

Проведений аналіз фахових публікацій з тематики статті показує, що переважна більшість праць зосереджена на різних аспектах розвитку професійних компетентностей діючих державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування в умовах сучасних викликів [3; 6; 14]. У той же час, підходить щодо формування у здобувачів вищої освіти зі спеціальності «Публічне управління та адміністрування» спеціальних дер-

жавно-управлінських компетентностей не отримали належної уваги фахівців.

Постановка завдання. Метою статті є науково-практичне обґрунтування розгалуженої моделі державно-управлінських компетентностей здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності Д 4 «Публічне управління та адміністрування».

Методологічною основою дослідження став компетентнісний підхід, за допомогою якого обґрунтовано зміст і структуру спеціальних державно-управлінських компетентностей здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності Д 4 «Публічне управління та адміністрування». У статті також використано комплекс інших методів дослідження, зокрема метод *тематичного огляду* і метод *контент-аналізу* – для оцінювання змісту різних інформаційних, у тому числі нормативно-правових джерел з порушеного проблемного питання. Методи *функціонального* та *понятійно-термінологічного* аналізу застосовано у процесі дослідження функцій державної служби, а також термінів і понять «державна служба», «державне управління», «професійна компетентність». З метою поєднання різних видів аналізу з особистим досвідом автора у єдину, структуровану систему шляхом обґрунтування профілю спеціальних компетенцій з державного управління майбутніх магістрів з ПУА використано методи: *моделювання*, *прогностичний*, *включеного спостереження*, *узагальнення практичного досвіду*, *аналізу та синтезу*.

Виклад основного матеріалу. Державно-управлінські компетентності є визначальними для успішної професійної діяльності випускників спеціальності «ПУА» на посадах державної служби, в органах місцевого самоврядування та на адміністративних посадах інших юридичних осіб публічного права.

Більше того, в умовах воєнного стану, коли дезорганізація органів державного управління, місцевого самоврядування, державних і комунальних установ є однією з пріоритетних цілей противника, наявність у цих органах кваліфікованих фахівців, що володіють набором спеціальних компетентностей з державного управління, є важливішим чинником забезпечення обороноздатності, національної безпеки та стійкості держави.

Згідно з ст. 10 Закону України «Про вищу освіту» *стандарт вищої освіти* – це сукупність вимог до освітніх програм вищої освіти, які є спільними для всіх освітніх програм у межах певного рівня вищої освіти та спеціальності. Стандарти вищої освіти розробляються для кож-

ного рівня вищої освіти в межах кожної спеціальності відповідно до Національної рамки кваліфікацій [11] і використовуються для визначення та оцінювання якості вищої освіти та результатів освітньої діяльності ЗВО (наукових установ), результатів навчання за відповідними спеціальностями [9].

Проведений автором аналіз чинного стандарту вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» для другого (магістерського) рівня [15] свідчить про те, що державно-управлінські компетентності та результати навчання як такі майже повністю відсутні у цьому нормативному документі (за винятком одиничних позицій).

Практичним наслідком такої політики стандартизації вищої освіти у сфері підготовки кадрів для системи державного управління України є те, що вкрай необхідні в сучасних кризових умовах функціонування держави фундаментальні теоретичні знання, а також вміння й навички з державного управління фактично перебувають за межами нормативно встановлених компетентностей випускників магістратури спеціальності «Публічне управління та адміністрування».

Водночас, на думку автора, досягнення визначених зазначеним стандартом цілей навчання, інтегральної компетентності, програмних результатів, а також виконання вимог до кваліфікаційної магістерської роботи неможливо забезпечити, не формуючи у здобувачів магістерського рівня вищої освіти відповідної спеціальності комплекс взаємопов'язаних державно-управлінських компетентностей.

Для підсилення аргументації на користь необхідності включення до оновлених стандартів вищої освіти за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» для другого (магістерського), а так само і для першого (бакалаврського), рівнів вищої освіти переліку спеціальних державно-управлінських компетентностей вважаємо за доцільне навести визначення термінів «державна служба» і «державне управління».

Так, відповідно до ст. 1 Закону України «Про державну службу» *державна служба* – це публічна, професійна, політично неупереджена діяльність із практичного виконання завдань і функцій держави, зокрема щодо: аналізу державної політики на загальнодержавному, галузевому і регіональному рівнях та підготовки пропозицій стосовно її формування, у тому числі розроблення та проведення експертизи проєктів програм, концепцій, стратегій, проєктів законів та інших нормативно-правових

актів, проєктів міжнародних договорів; забезпечення реалізації державної політики, виконання загальнодержавних, галузевих і регіональних програм, виконання законів та інших нормативно-правових актів; забезпечення надання доступних і якісних адміністративних послуг; здійснення державного нагляду та контролю за дотриманням законодавства; управління державними фінансовими ресурсами, майном та контролю за їх використанням; управління персоналом державних органів; реалізації інших повноважень державного органу, визначених законодавством [10].

Згідно з Концепцією адміністративної реформи в Україні (1998 р.), *державне управління* – вид діяльності держави, що полягає у здійсненні нею управлінського, тобто організуючого впливу на ті сфери і галузі суспільного життя, які вимагають певного втручання держави шляхом використання повноважень виконавчої влади. В той же час державне управління здійснюється і за межами функціонування виконавчої влади, наприклад, на рівні державних підприємств, установ і організацій. Завдяки цьому поняття «державне управління» за змістом є ширшим, ніж поняття «виконавча влада». Для визначення змістовно поєднаних сфер або галузей суспільного життя, що потребують державного управління, використовується термін «сектор державного управління» [13]. Визначення терміну «державне управління» міститься у розд. VII «ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК» цієї Концепції.

Звісно, відповідне поняття державного управління є застарілим і потребує оновлення, оскільки не розкриває з вичерпною повнотою усі сутнісні ознаки цього виду управління, звужуючи зміст державно-управлінської діяльності суто до діяльності держави в особі органів виконавчої влади та державних підприємств, установ і організацій. Тим не менш, воно має нормативно-правовий характер, на відміну від широко поширеного останнім часом терміну «Публічне управління та адміністрування», визначення якого у чинному законодавстві відсутнє.

З відомих автору визначень поняття «державне управління», наведених в українських наукових та навчальних джерелах, одним з найбільш коректних вбачається запропоноване у 2008 р. науковцями Харківського регіонального інституту державного управління НАДУ Г. Одінцовою, В. Дзюндзюком, Н. Мельтюховою, Н. Мироною, В. Нікітіним: «Державне управління як системне суспільне явище представляє собою багатогранну діяльність органів трьох гілок влади та органів місцевого самоврядування (в межах повноважень, делегованих їм за

принципом демократичної децентралізації) по здійсненню внутрішніх і зовнішніх функцій держави, спрямовану на формування політики, вироблення, ухвалення та реалізацію форм і механізмів впливу на всі сфери та процеси життєдіяльності суспільства з метою досягнення та підтримання соціальної рівноваги на підставі взаємоузгодження загальнодержавних, регіональних, групових і індивідуальних інтересів» [16, с. 14].

З урахуванням викладеного та беручи до уваги те, що відповідно до ст. 2 Закону України «Про державну службу» *професійна компетентність* – це здатність особи в межах визначених за посадою повноважень застосовувати спеціальні знання, уміння та навички, виявляти відповідні моральні та ділові якості для належного виконання встановлених завдань і обов’язків, навчання, професійного та особистісного розвитку [10], є достатні підстави стверджувати, що основою професійної компетентності випускників магістерських програм зі спеціальності D 4 «Публічне управління та адміністрування» мають бути саме спеціальні компетентності у галузі державного управління.

Спираючись на результати системного аналізу положень чинного українського законодавства з питань державного управління, державної служби, вищої освіти; низки фундаментальних навчально-наукових джерел з питань теорії та методології державного управління, професійної підготовки державно-управлінських кадрів; власний практичний досвід роботи на посадах державної служби (2001–2009 рр.), досвід навчання як

слухача у магістратурі за спеціальністю «Державне управління» (2003–2006 рр.), досвід науково-педагогічної діяльності (у ЗВО, які здійснювали підготовку магістрів за спеціальністю «Державна служба» (2010–2014 рр.), бакалаврів та магістрів за спеціальністю «ПУА» (2018 р. – дотепер)) можна запропонувати розгорнуту модель спеціальних компетентностей з державного управління, які згруповані у певні кластери (блоки, групи), згідно з обов’язковими освітніми компонентами, що є визначальними у формуванні відповідних компетентностей (табл. 1).

Наведений у табл. 1 перелік державно-управлінських компетентностей здобувачів магістерського рівня вищої освіти зі спеціальності D 4 «Публічне управління та адміністрування» не є вичерпним, оскільки запропоновано тільки змістовну характеристику компетентностей за тими обов’язковими освітніми компонентами (їхніми аналогами), досвід з викладання яких наявний у автора цієї праці як науково-педагогічного працівника.

Варто враховувати й те, що значна частка відповідних державно-управлінських компетентностей, по суті, є інтегральними, комбінованими, а отже, можуть бути здобуті тільки шляхом системного, комплексного та взаємопов’язаного вивчення відповідних обов’язкових освітніх компонент магістерської програми.

Більш повний, завершений профіль спеціальних державно-управлінських компетентностей здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності D 4 «Публічне управ-

Таблиця 1
Державно-управлінські компетентності здобувачів магістерського рівня вищої освіти зі спеціальності «Публічне управління та адміністрування»

Освітні компоненти (навчальні дисципліни) та спеціальні компетентності з державного управління, що формуються унаслідок їхнього вивчення	
1	2
Державне управління та місцеве самоврядування	
1.	Здатність, демонструючи державницьке мислення та світогляд, до ефективної професійної діяльності в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, підприємствах, установах і організаціях державної та комунальної форми власності, що базується, серед іншого, на усвідомленні, розумінні та готовності до захисту конституційних прав і свобод кожної особистості, держави (її демократичного конституційного ладу, суверенітету та територіальної цілісності), інших загальнолюдських та демократичних цінностей
2.	Здатність щодо самостійного осмислення та аналізу процесів трансформації й модернізації системи державного управління України на основі синтезу знань щодо теоретичних засад державного управління, підходів і моделей побудови систем державного управління у розвинених закордонних країнах, аналізу досвіду реформ у різних сферах (галузях, секторах) державного управління у цих країнах
3.	Здатність щодо застосування теорії державного управління для вирішення практичних завдань з підвищення ефективності діяльності органу державної влади, органу місцевого самоврядування, іншої юридичної особи публічного права, удосконалення різних механізмів державного управління, чітко розуміючи місце, цілі, завдання та повноваження цих органів у системі державного управління

1	2
4.	Здатність до компетентного визначення та/або коригування цілей, стратегічних пріоритетів, нагальних завдань, функцій та повноважень різних суб'єктів державного та місцевого управління для забезпечення ефективного розвитку підконтрольних сфер діяльності, територій, інституцій та інших об'єктів державного управління
5.	Здатність кваліфіковано розбиратись у системі, організаційній структурі та компетенції органів державної влади та органів місцевого самоврядування; функціях, завданнях, а також правах і обов'язках інших суб'єктів публічного управління (зокрема, фізичних осіб, громадських об'єднань, засобів масової інформації) для вибудовування результативної співпраці та комунікації, у тому числі під час розроблення та реалізації управлінських рішень
6.	Здатність застосовувати на практиці знання щодо функцій, методів і технологій управління для забезпечення ефективної організації як власної професійної діяльності під час перебування на посаді державної служби, служби в органі місцевого самоврядування, адміністративній посаді в іншому підприємстві, установі, організації державного сектору економіки, так і для належної організації діяльності своїх підлеглих при перебуванні на керівній посаді у будь-якій зі згаданих структур
Стратегічне управління державою в умовах глобалізації	
1.	Здатність до результативної роботи у команді під час розробки проєкту стратегії розвитку сфери державного управління чи напряму державно-управлінської діяльності, адміністративно-територіальної одиниці, а також діяльності органу публічної влади чи іншої юридичної особи публічного права
2.	Здатність до надання фахової оцінки чинних концептуальних, програмно-цільових та стратегічних нормативних документів з питань реформування та розвитку різних об'єктів державного управління (галузі, сфери державного управління, органів державної влади та/або органів місцевого самоврядування, їхніх окремих функціональних напрямів діяльності тощо)
3.	Здатність застосовувати методи й технології стратегічного управління для цілей аналізу, оцінювання та узагальнення результатів функціонування та розвитку конкретної сфери державно-управлінської діяльності, інших об'єктів державного управління та місцевого самоврядування, а також з метою обґрунтування пропозицій щодо їхнього удосконалення
4.	Здатність використовувати інструменти стратегічних комунікацій задля забезпечення належної міжвідомчої координації та взаємодії між різними органами державної влади, органами місцевого самоврядування, громадськими організаціями, міжурядовими організаціями та ін. з метою ефективного вирішення пріоритетних завдань стратегічного розвитку суспільства та держави
Методологічні засади наукових досліджень у галузі державного управління	
1.	Здатність до розуміння та чіткого усвідомлення унікальних особливостей об'єктно-предметної сфери державного управління, термінологічної системи, принципів, законів і закономірностей розвитку державного управління, а також специфіки методології наукової та практичної діяльності у царині державного управління
2.	Здатність до критичного оцінювання на високому науково-методологічному рівні процесів функціонування та розвитку української системи державного управління, її окремих підсистем, механізмів державного управління, інших компонент для підготовки проєктів ефективних управлінських рішень на різних організаційно-правових рівнях управління
3.	Здатність до застосування у практичній управлінській діяльності спеціальних знань та вмінь щодо методологічних засад наукових досліджень у сфері державного управління, зокрема для якісного науково обґрунтування пропозицій з удосконалення чинних та/або розробки проєктів нових концепцій, програм, стратегій тощо стосовно розвитку галузі, регіону, іншої адміністративно-територіальної одиниці, окремих функцій та напрямів державно-управлінської діяльності
4.	Здатність до впровадження у державно-управлінську практику України прогресивних досягнень, методологічних підходів, інструментів, перспективних напрацювань та інших наукових результатів галузі науки "Державне управління" задля забезпечення ефективного науково-методологічного супроводу процесів державних та суспільних трансформацій відповідно до визначених керівництвом країни стратегічних пріоритетів розвитку
Правові засади державного управління ¹	
1.	Здатність системно застосовувати у державно-управлінській практиці глибокі та всебічні знання у галузі загальної теорії держави й права, конституційного та адміністративного права щодо завдань і функцій сучасної незалежної, правової, демократичної держави; принципів і механізмів функціонування державного апарату; необхідності дотримання законності, верховенства права; забезпечення відповідального державного управління на всіх рівнях

¹ Під час обґрунтування окремих компетентностей, наведених у відповідному розділі табл. 1, автор частково спирався на власні, раніше опубліковані у 2020 році результати щодо правових компетентностей випускника бакалаврського рівня спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» [1, с. 114]. При цьому автор ускладнив правовий блок компетентностей для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, розширивши їх перелік та адаптувавши під нормативні вимоги до цього рівня вищої освіти.

1	2
2.	Здатність до ефективної реалізації прав та обов'язків у сфері державної служби, а також служби в органах місцевого самоврядування, ґрунтуючись на професійному розумінні конституційних та адміністративно-правових засад діяльності суб'єктів державного та місцевого управління, специфіки їхнього правового статусу, також особливостей правового положення посадових та службових осіб органів державної влади та органів місцевого самоврядування
3.	Здатність давати кваліфіковану правову оцінку як власним діям або бездіяльності, здійснюючи управлінські функції на посаді в органі державної влади чи органі місцевого самоврядування, адміністративній посаді іншої юридичної особи публічного права, так і діям інших суб'єктів владних повноважень, їхніх посадових осіб
4.	Здатність самостійно розробляти проекти нормативно-правових та інших актів державного чи місцевого управління з питань, що належать до кола повноважень органу державної влади або органу місцевого самоврядування відповідно, а також юридично грамотно готувати проекти локальних організаційно-розпорядчих актів (наказів, розпоряджень та ін.)
5.	Здатність демонструвати високий рівень правової культури та правосвідомості у процесі здійснення професійної діяльності на посадах державної служби, посадах в органах місцевого самоврядування, а також адміністративних посадах різних підприємств, установ і організацій державної та комунальної форми власності, не допускаючи корупційних та інших видів правопорушень
Проекти й програми у державному управлінні	
1.	Здатність до визначення (ідентифікації) та аналізу практичних проблем державно-управлінської діяльності на різних адміністративно-територіальних рівнях з метою компетентного використання інструментарію проектного та програмно-цільового управління для результативного подолання відповідних проблем
2.	Здатність самостійно або працюючи у складі проектної групи розробляти та забезпечувати ефективну реалізацію різних проектів та програм (планування проекту (програми), складання бюджету тощо): державних цільових, державно-приватного партнерства, регіонального та/або місцевого розвитку, дотримуючись вимог чинного законодавства та міжнародних стандартів проектного управління
3.	Здатність до складання проектних заявок на отримання грантів, міжнародної технічної допомоги від організацій-донорів для отримання додаткових ресурсів різного виду на цілі, спрямовані на благо держави та суспільства
4.	Здатність інтегрувати методологію стратегічного, проектного та програмно-цільового управління для вирішення нагальних завдань щодо розвитку різних галузей державного управління, регіонів, територій, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, інших юридичних осіб публічного права
Державне управління в умовах надзвичайних ситуацій ²	
1.	Здатність до усвідомлення основних завдань і функцій сучасної держави у сфері запобігання, реагування та подолання наслідків надзвичайних і кризових ситуацій техногенного, природного, воєнного та соціального характеру, а також до розуміння основних механізмів державного управління у цій царині
2.	Здатність до глибокого розуміння та вміння кваліфіковано застосовувати акти національного та міжнародного законодавства з питань забезпечення безпеки, оборони, цивільного захисту, а також приписи нормативно-правових актів, що визначають функції та повноваження різних суб'єктів державного управління у сферах національної безпеки, оборони, цивільного захисту, захисту критичної інфраструктури, національної стійкості
3.	Здатність, у межах своїх функціональних обов'язків, до ефективного застосування у практичній управлінській діяльності знань, умінь та навичок з теорії та методології оцінювання ризиків і загроз виникнення надзвичайних ситуацій, в тому числі щодо складання планів запобігання та/або реагування на ці ситуації, а також організації діяльності (участі в ній) щодо запобігання або ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій
4.	Здатність до чіткого розуміння та забезпечення сталого виконання власних посадових обов'язків на керівній та іншій посаді державної служби або посаді в органі місцевого самоврядування в умовах запровадження у країні спеціальних державних режимів функціонування: воєнного стану, надзвичайного стану, надзвичайної ситуації тощо

² У процесі моделювання компетентностей, наведених у відповідному розділі табл. 1, автор частково спирався на власні, раніше опубліковані у 2023 році результати щодо компетентностей, які може включати магістерська програма «Антикризове державне управління» зі спеціальності «Публічне управління та адміністрування» [8, с. 379]. На відміну від попереднього дослідження, зміст спеціальних державно-управлінських компетентностей магістрів суттєво ускладнено й деталізовано через розширення їх переліку та адаптацію під специфіку освітньої компоненти «Державне управління в умовах надзвичайних ситуацій».

ління та адміністрування» потребує, щонайменше, доповнення компетентностями з фінансово-економічних засад державного управління, сучасних інструментів і технологій державного управління, психології управління, комунікацій у державному управлінні, документування управлінської діяльності, управління персоналом в органах державної влади та органах місцевого самоврядування.

Висновки. Наявність спеціальних знань, умінь й навичок у галузі теорії, методології і практики державного управління, що досягається відповідним набором взаємоузгоджених спеціальних компетентностей, має стати основою професійної підготовки майбутніх магістрів з ПУА в Україні.

Запропонована в цій праці модель спеціальних державно-управлінських компетентностей є робочим варіантом, який може бути взятий за основу під час підготовки оновленого стандарту зі спеціальності «Публічне управління та адміністрування» для другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Перспективними вбачаються дослідження щодо обґрунтування додаткових фахових державно-управлінських компетентностей та результатів навчання, а також механізмів їхнього впровадження в оновлені стандарти вищої освіти та освітні програми із зазначеної спеціальності.

Декларація про використання штучного інтелекту

На виконання вимог Закону України «Про академічну доброчесність» автор повідомляє про те, що ця стаття є оригінальною науковою працею. Разом із тим, у процесі підготовки рукопису було використано генеративний штучний інтелект – мовну модель Google AI (модель Gemini 1.5 Flash, хмарна вебверсія через Google AI Mode). Цей допоміжний цифровий інструмент застосовувався виключно для:

- оптимізації пошуку та моніторингу наукових публікацій, нормативно-правових та інших інформаційних джерел за темою дослідження;
- стилістичного редагування, виправлення граматичних та пунктуаційних помилок в окремих фрагментах тексту;
- технічного оформлення списку літератури згідно з ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

Зміст статті, наукові твердження, аргументи та висновки дослідження сформульовані безпосередньо автором. Усі виявлені за допомогою генеративного штучного інтелекту джерела були особисто перевірені автором на предмет їхньої достовірності, чинності та точності. Автор несе персональну відповідальність за зміст, висновки та цілісність фінального тексту статті.

Список літератури:

1. Андрєєв С. О., Лук'янов О. П. Актуальні проблеми правової підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» в Україні. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2020. № 2. С. 109–120. URL: https://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=Nzizvru_2020_2_14 (дата звернення: 20.07.2026).
2. Андрєєв С. О. Про державно-управлінську освітню компоненту професійної підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» в Україні. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2020. № 4. С. 96–112. URL: https://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=Nzizvru_2020_4_12 (дата звернення: 20.07.2026).
3. Багрін О. Особливості розвитку професійного потенціалу державних службовців у воєнний та поствоєнний період в Україні. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2023. Вип. 2. С. 9–14. URL: <https://doi.org/10.51547/ppr.dp.ua/2023.2> (дата звернення: 21.07.2026).
4. Ващенко К. О. Основи професійної публічної служби : монографія. Київ : Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2025. 540 с.
5. Ващенко К. О. Професійна підготовка державних службовців : теорія, методологія, практика : монографія. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2017. 416 с.
6. Дзєга В. Д. Професійна компетентність посадових осіб органів державної влади та місцевого самоврядування: теоретичний вимір. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*. 2026. Т. 37 (76), № 1. URL: <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2026.1/02> (дата звернення: 21.07.2026).
7. Кушнір С. П. Професійна компетентність державного службовця: сутнісно-понятійна характеристика та правове регулювання : дис. ... доктора філософії : 081 «Право» / Національний університет «Одеська юридична академія». Одеса, 2021. 245 с. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/bitstreams/12c45249-cce3-4669-a886-c238233d2505/download> (дата звернення: 21.07.2026).

8. Необхідність підготовки в Україні кваліфікованих керівних кадрів із питань антикризового державного управління як вимога сьогодення / С. Андреев та ін. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2023. Т. 2, № 49. С. 372–383. URL: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.2.49.2023.3989> (дата звернення: 21.07.2026).

9. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 21.07.2026).

10. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text> (дата звернення: 21.07.2026).

11. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій : постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text> (дата звернення: 21.07.2026).

12. Про затвердження плану заходів з розвитку системи професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад до 2027 року: постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2023 року № 1206-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1206-2023-%D1%80#Text> (дата звернення: 21.07.2026).

13. Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні : Указ Президента України від 22.07.1998 № 810/98. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/810/98#Text> (дата звернення: 21.07.2026).

14. Руденко О. М. Забезпечення професійного розвитку державних службовців в Україні в умовах воєнного стану. *Держава та регіони. Серія: Публічне управління і адміністрування*. 2024. № 1. URL: <https://doi.org/10.32782/1813-3401.2024.1.18> (дата звернення: 21.07.2026).

15. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» для другого (магістерського) рівня вищої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 04.08.2020 № 1001. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2020/08/05/281publichne-upravlinnya-ta-administruvannya-magistr.pdf> (дата звернення: 21.07.2026).

16. Теорія та історія державного управління : навч. посіб. / Г. С. Одінцова та ін. Київ : ВД «Професіонал», 2008. 288 с.

Andreiev S. O. STATE GOVERNANCE COMPETENCIES OF FUTURE MASTER'S STUDENTS IN PUBLIC MANAGEMENT AND ADMINISTRATION

This article addresses the need to develop a broad range of specialized state governance competencies among students enrolled in master's degree programmes in the D4 specialty "Public Management and Administration". In addition to the well-known military and other crisis challenges facing the functioning of the Ukrainian state in recent years, the relevance of scientific research aimed at addressing this issue is further driven by the fact that the Government of Ukraine plans to update the higher education standards for this specialty at the first (bachelor's) and second (master's) levels of higher education by the fourth quarter of 2026. Based on the results of an analysis of current Ukrainian legislation on civil service and higher education, as well as the author's own practical experience in civil service positions and experience in scientific and pedagogical activities at institutions of higher education that have offered master's programs in "Civil Service" and "Public Management and Administration", the author consistently argues that state governance competencies are fundamental to the professional training of master's students in the D 4 specialty "Public Management and Administration". The main contribution of the study is the theoretical and practical rationale for a comprehensive model of state governance competencies for students pursuing a second (master's) level of higher education in the specialty D 4 "Public Management and Administration". The author proposes 27 specific competencies in state governance, organized into specific groups (modules) corresponding to the required courses: "State Governance and Local Self-Government", "Strategic State Governance in the Context of Globalization", "Methodological Foundations of Scientific Research in State Governance", "Legal Foundations of State Governance", "Projects and Programs in State Governance", and "State Governance in Emergency Situations".

Keywords: higher education, civil service, state governance, master's degrees in public management and administration, professional training for personnel of state authorities and local self-government bodies, public management and administration, specialized (professional) competencies of higher education students, higher education standards.

Дата першого надходження статті до видання: 23.07.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 10.08.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 15.10.2026